

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Lajos pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedde, szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (tekola-utca 4. sz.)

A korona.

(k.) Némelyek szerint a koronázás csupán egyházi szertartás, a minnek politikai, közjogi jelentősége nincs, s ennek természetes folyománya, hogy a korona csak afféle egyházi kincs, a mit akár a gyertyatartók közt is leltározhatnának. A koronázás nem egyéb, mint egy fényes ünnepély, mely a külső pompa fényével veszi körül az új királyt.

Sajnos, hogy így gondolkozik az államvallás érdekeit szíven viselő miniszterium, mely az egyházzal ünnepelni nem akar: megnyugtató azonban, hogy a nemzet zöme, az igazi magyar nép helyesen fogja fel ezt a közjogi aktust, a mennyiben meggyőződése szerint a trónra lépő király örökösödési joga csak ugy hatályos, az uralom csak ugy törvényes, ha fejét már felékesítették Szent István koronájával, avval a koronával, melynek 900 éves létezését a közel jövőben ünnepeljük. Ez a nemzet lelkében élő általános közérzet a legigazabb bizonyossága annak, hogy igenis a koronázás aktus külső és szembeütő nyilvánítása a király és a nemzet közt a kölesönös jogok és kötelességek tekintetében létrejött egyezségnek: egyházi asszisztencia mellett adott áldás, mely megerősíti a törvényeinkben precizizozott közjogi köteleket: lényeges és kiégszítő része ez utóbbinak, attól elválaszthatlan oly annyira, hogy nélküle törvényes jellegétől fosztja meg az uralkodó-uralmi jogát. Vagy nem azt igazolja-e az a körülmény, hogy soha uralkodó nem kifogásolta, ha a magyar nemzet, a törvényhozó hatalom nem vett tudomást a királyi trónon ülő, meg nem koronázott főről törvénykönyvében, a mint II. József egyszerű kihagyásával Mária Terézia után rögtön II. Lipótot említi. Ha felesleges, ha csakis egyházi ünnepség a koronázás, akkor igazságtalan az utókor II. Józseffel szemben; de ha nemzetünk annyi száz és száz törvényhozó fő igazságos, akkor a koronázás köztörvényeinkben gyökeredző közjogi aktus, melyben tisztán egyházi funkciót látni egyenlő történelmünk, a királyság 900 éves multján megizmosodott elvek megtagadásával.

A koronázás czélja egy publiczistának találó megjegyzése szerint: „nem az, hogy a király kevésbé legyen feljósítva az alkotmány megsértésére, hanem az, hogy kevésbé legyen hajlandó reá.“ Vagyis a koronázás erő, melyre szüksége van az uralkodónak, hogy népe javát

munkálhassa s így a nemzetet, a népet oly közelről érinti, hogy azt a közérdektől elválasztani nem lehet s közjogi tartalom, belső érték nélküli czeremoniális egyházi ténykedésnek deklarálni határozott tévedés. Vagy ha tisztán egyházi czeremonia a koronázás, miért nem próbálta meg csak egyetlen egy király is, hogy a koronázás alkalmával csakis az egyházi tekintélyekkel lépjen érintkezésbe, miért kívánt magának helyet a politikai állam is? Miért nem vette fel az uralkodó koronáját az „Ur asztaláról“ a nemzet nélkül is? Azon egyszerű okból, mert a koronázás egyházi és állami ünnepély, mert a korona itt nem egyházi kincs, hanem a katolikus magyar állam közkinese, a midőn tehát a korona jubilaris ünnepére készülünk, nem az egyház ünnepét akarjuk megülni, hanem mint a kath. magyar állam gyermekei valláskülömbőség nélkül akarunk ünnepelni az uralkodó államvallás, mint ilyen egyedül hivatott egyházszertartásai mellett az uralkodóval, az állammal, vagyis mi mindnyájan, kik egyek vagyunk a 900 éves magyar korona egyesítő erejében.

Ezért nem találok észszerűnek a korona kivonását a rendezendő ünnepségekből s óriási tévedésnek a kormány ama elhatározását, hogy a „tisztán egyházi jellegű ünnepségektől“ tisztviselőit visszatartja.

Ezt czélozza az a bizalmas rendelet, mely a belügyminiszteriumtól a hivatali főkhöz érkezett, nem avval a szövegezésel ugyan, mint az a legtöbb napilapban is közöltetett, de tényleg ugyanazon intenczióval. — Czelja a közhivatalnokok távollatása az ünnepségtől s a középtületek kivonása az általános ünnepi színezetű lobogódísztól.

Ezen azonban hiába jajgatunk, ezzel czélt el nem érünk. Tennünk kell, amint hogy a tettek mezejére kellett volna lépünk már régen. Mozgalmat kell indítani az iránt, hogy törvényes formák között, törvényes uton a rendelet megváltoztattassék. Fejtsék ki az autonóm jogokkal bíró városok és testületek nezeiteket s törvényadta joguknál fogva egy feliratban körvonalazzák álláspontjukat. Tenni kell tehát és nem siránkozni, mert halad az idő s az eszmék későbbi tisztázása már csak eső után szolgálna köpenyegül.

Liberális politika.

A „Pesti Hirlap“ a lap vezércikkében neki támad dr. Steiner Fülöp megyés püspök ur Ó méltóságának, mert Nagy-Boldogasszony napjára Székesfejervárra merészelt hívni hazánk püspökeit s ebben óriási ellentétet lát a hercegprímás és megyéspüspökünk között, mely ellentét-ről a következőket írja:

Steiner püspök pedig egész életét politikai ellenzésben, Lareczban és pártgyűlölködésben töltötte el s az ő mostani békéje sem más, mint haragos visszavonulás és duzzogás. Ha mégis Steiner Fülöp hívja meg az idei Nagy Boldogasszony napjára (aug. 15.) Székesfejervárra a magyar püspököket jubileumot ünnepelni, akkor annak semmi értelme sincs. Még a történeti tradicizó sem szól mellette, mert hiszen István királyt nem Székesfehérvárott, hanem Esztergomban kenték föl királylyá és ugyanott tették a fejére II. Sylvester pápa koronáját. Csak az az egy föltevés maradt telát, hogy Steiner püspök „kontrát“ mond Vaszary hercegprímásnak, a ki ugyanezen a napon Esztergomban a kath. egyházhoz és ennek Magyarországon való missziójához illendő ünneppel, de mindenféle politikai czivakodás és sakkhúzás kizárásával, magyar emberhez illendő békeséggel és keresztény főpásztori lélekkel üli meg ezt a kizárólag magyar emléknapot.

Valóban ez a körmönfont politikával megiródott czikk könnyen félrevezethetné az olvasót, ha nem volna hozzá szokva, hogy a liberális meggyőződéseket, vagyis inkább látomásokat nagyon is közelről kell tekinteni, mert bizony az embert hamar tévutra vezetik, mert — sajnos — eltérőleg a sajtó hivatásától, a mint ez esetben is, a végczél az egyenetlenség megteremtése s az annak nyomában ülő kárörvendő mosoly, a mi azonban most sem sikerült. Sokkal magasabb polezon állanak egyházunk vezérémberei, hogysen az ily szép mezbe öltöztetett valótlanság csak távolról is érinthetné őket.

Hogy azonban megokoljuk a székesfejervári ünnepségeket, hát elmondjuk röviden, hogy mily történelmi tények teszik indokolttá ez ünnepséget. A székesfejervári püspöki székesegyházban örzik Szent István, első apostoli királyunk fejéreklyéjét; Székesfejervár volt Szent István királyi városa; Székesfejervárott építtette a szent Szűznek Magyarország Védőasszonyának tiszteletére az ország első főtemplomát, itt ajánlotta a Magyarok Nagyasszonyának hazánkat: itt halt meg Nagy Boldogasszony napján 1818-ban.

Mindez történelmi tény. S e ténye-

ket városunkban évenként országos ünnep hirdeti, a midőn évenként körmenetben végig hordozzák a városban a szent király koponyáját, s e körmeneten a város apraja-nagyja, a katonai és polgári hatóság együttesen, egy szívvel és lélekkel vesz részt.

Hát ezek után nem joga és kötelessége volt-e tehát dr. Steiner Fülöp őméltóságának meghívni az ország nagyjait, az ország katolikusait, Szent István birodalmának gyermekeit, hogy együtt ünnepeljék egyházmegyéjével Nagyszony napját? Hát nem kötelessége volt-e megvén püspökünk őméltóságának megragadni az alkalmat, hogy történelmünk egy hatalmas napján ünnepélyes fogalmat tegyünk arra, hogy hűek leszünk Szent István elveihez, hűek leszünk Szent István jogutódához, felkent királyunkhoz; hogy hűek leszünk édes magyar hazánkhoz, s hogy mindezekkel egyetemben hűek leszünk egyházunkhoz, melynek tanai, mint törvényileg is elfogadott uralkodó tanok a pogánykor setétségéből emelték ki nemzetünket.

Mi tehát ezek után tisztában vagyunk azzal, hogy nem ellenkezés, hanem az az általánosan ismert atyai, főpásztori buzgalom szülte meg az a gondolatot, hogy nekünk fejeváriaknak s velünk együtt az egész nemzetnek itt Székesfejervárott, Szent István sírjánál is ünnepelnünk kell, mert ez mint keresztényeknek, mint magyar állampolgároknak kötelességünk egyaránt, eltekintve attól, hogy a nagyméltóságú püspöki kar egyértelmű határozata folytán történik az ünnepelés egy napon Esztergomban és Székesfejervárott.

Néppárti népgyűlés.

Hangoztatjuk ma is, hangoztattuk eddig is, hogy pihenésre idő nincs. Fel kell használni minden percet a jó ügy érdekében. S örömmel halljuk, hogy a néppárt elvei napról-napra nagyobb tért hódítanak. A nép kívánja, a nép követeli ezen elvek diadalra jutását s érvényesülését minden téren. Ezt igazolja az alábbi meghívó is, melylyel az alsó-kubini néppárti kerületben tartandó népgyűlés programját közli a rendezőség:

A határszéli Árvamegyének rendületlen, hű néppárti polgárai az alsó-kubini kerületben, a néppárt szelplőtelen lobogóját diadalra juttatni kívánják, azért újból magásra emelik azt a lobogót, a melyt a mult választásokon a nyers erőszak letiport s

DLUHÁN

1900. évi július hó 22-én, vasárnapon, délután 1 órakor

Néppárti népgyűlést

tartanak, a következő tárgysorozattal:

1. *Elnöki megnyitó.* Tartja: *Zichy Aladár* gróf, orsz. képviselő.
2. *A szőretheczi ügyről.* Tartja: *Ernst Sándor* dr.
3. *A néppárt feladatairól és a kisbirtokosokról.* Tartja: *Krupp Rezső* földbirtokos.
4. *A néppárt jövőjéről.* Tartja: *Kálmán Károly* orsz. képviselő.
5. *Elnöki zárszó.*

Dluhán, 1900. július hó 8-án.

A rendezőség.

UJDONSÁGOK.

— **Baleset.** Götzl Richard uhlanus főhadnagy tegnap délután kilovagolt egy tiszt kíséretében a lovaglótérre, a hol lova megbokrosodott s a főhadnagy oly szerencsétlenül bukkolt le a lóról, hogy bal vállcsontja eltört. A mentők kivonultak a tett színhelyére, a főhadnagyot azonban ekkor már bérkocsin lakására szállították s orvosi segélyben részesítették.

— **Jótékony célu hagyomány.** Boldog emlékü *Kriszán Adolf* városunk érdemes polgára halála esetére sem feledkezett meg városunk aggariparosairól, a mennyiben a székesfehérvári ipartestület aggariparosait segélyező pénztár alapítóje javára 400 koronát volt kegyes végrendeletileg hagyományozni, mely összeget a boldogult örökösei az ipartestület pénztárába 1900. évi július 12-én be is fizették. Jutalmazza meg őt e nemes tettéért a mindenható Isten a tulvilágon, és hallgassa meg a szerencsétlenül járt, szegénységre jutott iparosaink özvegyeinek és árváinak, ugy a segélyre szoruló aggariparosainak a boldogult lelki üdvéért hozzá intézett hű imáját!

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru *Jakobi* Gizella helybeli lakosnő vezetéknévét „Kosztolányi“-ra változtatta.

— **Pályázat.** 1569. szám. A m. kir. posta-távírda és távbeszélőnél betöltendő 135 gyakor-nokjelölti állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állásokra az 1893. évi I. t.-cz. 14. §-a alapján mindazok pályázhatnak, a kik közép-iskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával sikeresen végeztek, 18-ik életévököt bevégezték, és magyar állampolgárok.

Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítványal feddhetlen előéletüket, közhatalosi orvosi bizonyítványal pedig ép és egészséges, a posta- és távirdaszolgáltatásra alkalmas voltak tartoznak igazolni.

A pályázat alá becsatolt állásokat a kerületi posta és távírda igazgatóságok fogják betölteni, szám szerint minden igazgatóság tizenötöt (15). A sajtókezelő irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk által, — a közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró vagy polgármester útján, folyó évi július hó 31-ig, a szerint, a hol a pályázók alkalmaztatást óhajtanak nyerni, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy zágrábi posta és távírda igazgatóságához nyújtandók be s amennyiben az említett határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznének, később érkező folyamodvány is elfogadhatnak.

A pályázók közül kiválasztottak az illető posta és távírdaigazgatóság felhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, a ki aztán felfogadásuk iránt végleg határoz. A felfogadott posta és távírda gyakor-nokjelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek, két (2) korona napidíjban részesítenek s a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba:

1) Állásukat az illetékes posta és távírda igazgatóság felhívására folyó évi szeptember hó 1-én vagy ha az igazgatóság másképp rendelkezik, ehhez képest elfogadni tartozik.

2) Kötelesek a posta és távírda igazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fegyelmi hatósága alatt állanak, a posta és távírda kezelést gyakorlatilag elsajátítani, s ott rendes szolgálatot teljesíteni.

3) 1901. évi szeptember hó 1-én saját költségükön Budapestre, illetőleg Zágrábra fognak áthelyeztetni, a posta- és távírda-tisztképző tanfolyam szabályszerű hallgatására.

4) A posta- és távírda-tisztképző tanfolyam tartama alatt, mint annak hallgatói a tanfolyami szabályzatnak minden tekintetben alávetik magukat, tehát a beiktatási- és tandíjakat is, ha ezek alól a szabályzat alapján föl nem mentetnek, fizetni kötelesek.

5) Napidíjait élvezetében a tanfolyamnak 10 óra terjedő ideje alatt is megmaradnak, de annak fejében a tanfolyam székhelyén lévő posta és távírda igazgatóság rendelkezése szerint, szabadidejükben gyakorlati szolgálatot tenni tartoznak.

6) A kik ezen feltételeknek eleget nem tesznek, s akiknek magatartása vagy megbízhatósága kifogás alá esik, valamint azok is, a kik a posta távírda és távbeszélő szolgálatra más okok miatt alkalmatlanoknak találhatnak, a szolgálat, illetve ezen próbaképen alkalmaztatás alól egyszerűen fölmentenek.

7) Azok viszont, akik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen bevélnak, a posta és távírda tisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése s a posta- és távirdatisztai alapvizsga sikeres letétele után és pedig ha a vizsgán minden tantárgyból jeles eredményt tudnak felmutatni, *posta- és távirdatisztékké* különben pedig *posta és távírda gyakor-nokokká* nevezetnek ki, az 1893. évi IV. t.-cz. 11. §-ában megállapított segélydíjjal azaz ha felsőbb tanintézetet végeztek évi 1000 korona, különben évi 800 korona segélydíjjal: a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályzata által előirt szakvizsga sikeres letételével a gyakor-nokok igényt szereznek a X. fizetési osztályba sorozott s az 1893. évi IV. t.-czikkben meghatározott illetményekkel járó posta- és távirdatisztai állásokra.

Székesfejérvár, I. 1900. július 13.

Brümmers s. k.

— **Siófoki patika.** Valóban, patikának nevezhető a siófoki fürdőtelep, olyan drága minden. A ki egyszer oda megy, hát szemé-szája táva marad, midőn a telep sneidig főpinczérel számol. Egyelőre csak annyit árulunk el, hogy egy kavé két péksüteménnyel 62 kr., azaz 1 kor. és 24 fillér. Most már azután nem csodálkozunk, hogy a magyar fürdőket nem látogatják! Hisz valóságos kis királyi jövedelemre van annak szüksége, a ki péld. Siófokon hat hetet akar tölteni. Valóban nem tudjuk, miért tűri mindezeket a telep-igazgatóság, de még inkább a fürdő-biztos? Különben legközelebb közölni fogjuk a telepi állapotát általában a siófoki telepen való nyaralás költségeit.

— **Balatonföldvári versenyek.** A Magyar Athletikai klub balatonföldvári versenyeit aug. hó 12—15-én tartja. E versenyek keretében tennisverseny, távkerékpározás, atletikai számok és gymkhana versenyek vannak tervezve.

— **Vége a hűvös hétének.** Egy meteorologus szakember a következőket közli velünk: Az a ciklon, mely a napokban szinte egyenes vonalban süpört végig Magyarországon, a beérkezett jelentések szerint Spanyolországban kezdődött. Ott és mindazonkban az országokban, melyeken végigment, 5—6 napig tartó időváltozás keletkezett a nyomában, eső és hideg. Julius hetediké óta tehát reánk néve is elmult már ez a határidő s a légsúlymértő folytonos emelkedése is azt mutatja, hogy a *mai nappal véget ér a hűvös hét*, mely első sorban a délkeleti országrészben volt észlelhető. A prognózis tehát ugy szól, hogy a felhőképződés még inkább aláhagy, s eső alig, vagy csak igen kevés lesz; a hőmérsék pedig emelkedni fog s beáll a normális nyári meleg, magyarán: a kánikula.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Turi Gyuláné*, 18 éves martonvásári lakosnő már régóta szenved historiában s csakis ennek tulajdonítják, hogy ezelőtt 5 héttel tartott esküvője előtt 6 nappal hirtelen eltűnt a községből s csak nagy utánjárásra találták meg hozzátartozói. Esküvője után is buskomor volt, miglen a napokban lugkőoldatot ivott. Még idejekorán észrevették s bár súlyos belső égést szenvedett, megmentették az életnek. — Tettéknek okát megmondani nem akarja.

— **Malálozás.** *Szalay Péter* földbirtokos, Széchenyi-utcai lakos, f. hó 13-án, 64 éves korában meghalt. Az elhunytat nagyszámu rokonság gyászolja.

— **Vizbefulladt.** *Csabajszki Máttyás* sóskuti 20 éves téglavető legény s már kiskora óta epileptikus bajban szenved, s mint ilyen munkára alkalmatlan lévén, a téglavető telepen fog-

lalatoskodott. Valószínűleg ily epileptikus roham vett erőt rajta, midőn f. hó 5-én a vízmedenczénél dolgozott, s eszméletlen állapotban a vízbeesett, a hol fulladás következtében meghalt.

Táncvizgalom. A székesfejvári déli vasúti műhely dalegyesület tagjai f. hó 21-én Tremkó Ferencz helyiségében saját könyvtára javára a dalárda közreműködésével zártkörű táncvizgalmat rendez. Belépti díj: személyjegy 1 kor., családjegy 1 kor. 60 fillér. Kedvezőtlen idő esetén a táncvizgalom a dalegyület tantermében lesz megtartva. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, s arra igényt tartanak, forduljanak a dalegyület elnökségéhez.

Tanulók felvétele a kertészeti tanintézetbe. A Gellért-hegyi m. kir. kertészeti tanintézetben évenként szeptember havában kezdődik oly kertészképző hároméves tanfolyam, melynek célja a kertészet összes ágazataiban, valamint a szőlőművelésben és gyümölcsfeldolgozásban is kiválóan képzett kertészek és kertésztanítók nevelése. E hároméves tanfolyam elvégzése az egyéves önkéntes katonai szolgálatra jogosít; kiváló szorgalmu és előmeneteli végzett tanulók még külföldi tanulmányuti ösztöndíjban is részesülhetnek. A bentlakó tanulók élelmezésért 400 koronát fizetnek, melyért gyógykezelésben is részesülnek. Szegénysóra vagy árva és jöviseletű tanulók számára állami és városi alapítványi helyek vannak; ily ingyenes ellátásu helyre folyamodók szülőik vagyontalanságát tartoznak bebiztosítani. A tanfolyamra csak oly tanulókat vesz fel a földművelésügyi miniszter, kik legalább 16 és legfeljebb 20 évesek; teljesen egészségesek és ép testalkatúak; a középiskola negyedik osztályát sikeresen elvégezték és ezután két évet kertészeti gyakorlatokban eltöltöttek, vagy a miniszter által e célra kijelölt kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet kertészetében (ahol lakást és 60 kor. napibért kapnak), vagy az alesuthi főhercegi udvari kertészetben (ahol ingyenes élelmezésben részesülnek), vagy más — szintén szakképzett főkertész vezetése alatt álló — állami és magánkertészetben. A tanfolyamra való feltétel kérvény (keresztlevelel iskolai s orvosi bizonyítvánnyal és szülői beleegyező nyilatkozattal felszerelve) a földművelésügyi miniszterhez czimezve a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet igazgatóságához (L. ménesi-ut 45.), az előzetes gyakorlatra való felvételért pedig a kolozsmonostori gazd. tanintézethez, illetve a főhercegi közp. urad. igazgatóságához intézendők.

A legízesebb asztalvíz a „Kristály”, Szent-Lukács-fürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlva van.

Irodalom.

Előkelő világ. A *Lengyel* Gizella szerkesztésében és kiadásában megjelenő szépirodalmi és társadalmi heti folyóirat 28. száma gazdag tartalmával méltán sorakozik az eddigiekhez. Az egész lapon kedves vallásosság, meleg, szívhez szóló hang vonul át s változatos híradásával röviden foglalkozik a fontosabb napihírekkel is. A most megjelent szám tartalma: Sport. — Korunk szive. — Szerlem. Irta: *Lengyel* Gizella. — Szerepcseré. Irta: *Szadoszky* Zoltán. — Száll az ének szájról-szájra. Irta: *Krivdy* Gyula. — A magyar királyi honvéd Ludovika Akadémia. — Színház. — Shakespeare. Kovács István. — A hét története. — A finom izéssel kiállított folyóirat előfizetési ára egész évre 16 korona. Egyes szám ára 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII. István-ut 40. szám.

A must és bor okszerű kezelésére utmutatón a földművelésügyi miniszter kiadványában egy 176 oldalas, csinos könyv jelent meg. A könyvet dr. *Csanády* Gusztáv, a kereszthelyi gazdasági intézet igazgatója írta igazi szaktudással, világos, egyszerű, gördülékeny nyelvezettel. Részletes tájékoztatást nyújt e könyv mindazoknak, a kik musttal és borral okszerűen akarnak bánni. A tartalom főbb pontjai a következők: Előké-szület a szüretre. — Szüretelés. — A must alkatrészei. — A bor erjedése vagy forrása. —

Különbféle borok készítése. — A bor kezelése. — A must és bor javítása. — A borbetegségek és borbajok. — Függetlenség képezi a könyvnek az 1893: XXIII. t. cz. a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról, továbbá e törvény végrehajtása tárgyában kiadott ministeri rendelet. Örömmel mondhatjuk, hogy e kis könyvben a szőlős gazda hasznos tanácsadóra talál s így kívánatos annak minél szélesebb körben való terjesztése. Lelkészek és néptanítók, a kik eziránt a földművelésügyi miniszterium borászati osztályához fordulnak, a könyvet ingyen kapják. A könyv ára csekély 40 fillér. Kapható a szőlészeti és borászati egyesületnél, az állami vincerellé iskolánál és a szőlészeti és borászati felügyelőknél. A könyvet a szőlős gazdák figyelmébe ajánljuk.

A róka-ut. Sudermann Herman, a kiváló német író e ezimű regénye bizonyosan az első helyet foglalja el, nemcsak az ő művei között, hanem az egész német regényirodalomban. „A róka-ut“ a német regények fejedelme. Sudermann ebben a regényében a napoleoni csatákat követő korszakot mutatja be az olvasónak. Meséje felette érdekes, a melynek forrása a hazaurulás, az emberiség legundokabb bűne. Ezért a bűnört kell megbűnhődnie a regény hőseinek, Schranden Boleszláv bárónak. — Holott a bűn nem is ő, hanem az apja követte el. „Mert a ki a hazája ellen vétkezik, megátkozza a gyermekeit!“ Boleszláv alakja, mint valami ragyogó sáv vonul végig a regényben. Ez a sáv az ő idegfeszítő, lelki élete, a mely beragyogja az egész művet, akkora gondnal és olyan erős vonásokkal rajzolta meg az író az ő regényhősét. Legkivált pedig ott, a hol a vele egy sorsra jutott a vadságában szörnyen szép és csábító Regina, a schrandeni asztalos bukkott leánya iránt támadt szenvedelmét iparkodik nagynehezen leküzdöni. Ez érdekes és nem egyszer borzadalmas epizódok, a melyekben káprázatosan ragyog föl az író szingzag, meleg realizmusa, egymást érik Sudermann regényében. — A fordítás nem könnyű munkáját Kálnoki Izidor végezte, kiváló gondnal és kifogástalan magyarsággal. A szép piros vászonkötésű két kötetes mű Singer és Wolfner kiadó cégénél (Budapest, Andrassy-ut 10.) jelent meg. — Ára mind a két kötetnek 2 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósítása.) A lefolyt léten is jó kereslete volt a valódi bajor eredetű *tarlórépamagvak*, a legutóbbi tudósításunk ellené a *luczermamagvak* is élénk kereslete állott be. *Csillagfürtnek* is volt némi kelete. A *vörös löhere* forgalma az amerikai piacokon továbbra is szilárd volt, ehhez lényegesen hozzájárult az amerikai kormányzat jelentése, mely szerint a löhere termesztése ez évben jelentékenyen csökkent. A termésre való kilátások oda át az eső daczára sem javultak, az árak folyton emelkednek.

A sertésvész Fejérmegyében. A fejérmegyei gazdaközönséget nagy csapás érte, mert a sertésvész járványosan fellépett. A sertésbáncz tizenegyet, a sertésvész huszonkét községben pusztított, különösen Alap, Gárdony, Táz, Soponya, Káloz, Alesuth, Felesuth, Sárosd, Sárbogárd, Sukoró, Tárnok, Velence, Inota, Polgárdi, és Nagy-Láng községekben. Néhány helyen a lép-fene is pusztított. A hatóságok szigorú óvintézkedéseket tettek.

Hamis olasz borok. Megdöbbentő hírt közölnek Fiuméből. A magyar tengerpart kikötőjéből néhány év alatt félmillió értékű hamisított olasz bort hoztak be Magyarországra. E pancsolt olasz bort a magyar közönség gyomra nem közönséges szomjuhozással elfogyasztotta. A borok egy részét még Taljánországba hamisítják, a másik részét szüirt vízzel Fiumében keresztelek. Ennek következtében Fiumében olcsóbb az olasz bor, mint Olaszországban. Az olasz és dalmát termelési helyeken ugyanis 24 korona egy hektoliter valódi bor, ugyanezt a fajtát Fiumében 16 koronáért árulják. A fumei borellenőző

bizottság eddig nem funkcionált. Most, midőn a tömeges hamisításnak tudomására jöttek, szegyenletükben állásukról egyenként lemondtak. A Budapesti szőlő országos borvizsgáló bizottság több ízben konstataulta azt, hogy a behozott talián borok hamisak. Azonban a borke-reskedők furfangosak; mindig egy-egy vagyontalan stroimant állítottak maguk helyett. — Ennek következtében nem volt kit bírságnálni sőt még a büntetés közzétételeért járó hírlapi díjakat is a földművelésügyi miniszter a saját tárczájából volt kénytelen fedezni. — Most már rendszabályokon török az eszüket, hogy leszo-rítsák a furfangos és élelmes taljánokat.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Uj butor raktár!

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben. Buza-piacz (Simor-utca) 1. sz. dr. Szendefi-féle házban (az emeleten)

uj fiók butor-raktárt

nyitottam, melyben a legjobb butorokból, ugyszinte menyasszonyi kelengyékben nagy raktárt tartok és a budapesti raktáraknál jóval olcsóbban árusíthatok.

Garnitúrák bámulatos olcsó áron kaphatók!

Tisztelettel

Id. Füstér Imre.

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A
KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONÁT
ÁSVÁNYVÍZ
KAPHATÓ
FÜZÉREKES FEJÉRMEGYÉBEN
VENDÉGLÖKÖK-
BEN ÉS MINDEN VASÚTI
ÉTKÉZŐ KÖZSÉBEN.

SZÉKESFEJÉRVÁRON:
Kovács Pál, Ofner Béla, Taubier Béla, Boggyay Andor,
Deutsch F. Adolf, Sztora Béla, Özv. Birkenayer Lajos,
Nyáry Béla, Lichtneckert József és Gündör Samu
kereskedéseiben.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVÁNYOZÓ, TEMPLONDISZÍTÓ, TÜKÖR-, KÉP- és KÉPKERET RAKTÁRA
SZÉKESFEHÉRVÁROTT,

Szt.-Imre-utca 2. sz. (Barátok új épületében.)

A főtisztelendő Clerus, magas nemesség s. t. kegyuraságoknak üzle-
temet szíves figyelmébe ajánlani bátorodom.

Művelem és elvállalom a templomdiszítésnek következő ágait:

Oltárépítészetet és oltárdiszítést,

új oltárok, szószékek, keresztlő-kutak, szentsirok építését aranyozá-
sát és festését,

minden stylben, beadott rajz vagy tölem tervezett rajz után a legeggy-
szerűbb s a legdiszesebb kivitelig.

T. Ifj. Schaumann József urnak

Székesfejérvárott.

A számlát az aranyozási munkáról már néhány nap előtt megkaptam, nagy
mervü elfoglaltságom miatt azonban ezt csak most hozhatom becses tudomására. —
Egyttal irásban is örömmel értesitem, hogy az aranyozási munkával, nevezetesen a
gyertyatartók megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve, s a mennyiben tehe-
tem még e nyár folyamán a fő... egész aranyozásának felújítatát Onnel fogom végeztetni.

Fogadja kedves Schaumann Ur tisztelem és köszönetem nyilvánítását,
melylyel maradtam

Várpalotán, 1900. jul. 7-én.

igaz tisztelője

Domján Károly, plebános.

Tisztelt Schaumann Ur!

A paduai sz. Antal képre vonatkozó tudósítását köszönettel vettem s azt
alkalmilag elhozatom.

Ezen alkalommal készsleges örömmel tudatom, hogy a velencei r. k. templom
főoltárkép ráújításának, valamint a gyertyatartóknak megaranyozásával nagyon meg
vagyok elégedve s mindenkinek tetszését és dicséretét kiérdemelte; s így önt bárki-
nek pártfogásába a legmelegebben ajánlom és ajánlhatom.

Velence, 1899. nov. 14.

tisztelettel

Belezny István, plebános.

Tisztelt vevő Közönség!

Daczára a kézmű-áruipar phamos
áremelkedésének, én még mindig
azon kellemes helyzetben vagyok,
hogy a nálam nagy választékban
levő árukat, úgy mint a
**legdivatosabb ruha-szöve-
teket, francia delaine, ba-
tiszt és voálokat,**

valamint

vászon, kanavász, chifonokat

és minden e szakmába vágó árukat,
nem számítva azon kedvezményt, a
melyben t. vevőimet részesitem, a
régí árak szerint felajánlhasam.

Továbbá vagyok bátor a t.
vevőközönség b. figyelmét a nálam
igen kedvelt

„LILION“

vászonra felhívni, mely kizáróla-
gosan Székesfejérvár és vidéke
részére csakis nálam kapható.

Kiváló tisztelettel

Vébermann Jakab.

A nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatásügyi Minister úr ^{94.366} szám a. kelt magas
rendelete folytán értesitem Fejérmegye tekintetes tanügyi hatóságait,
míserint a

HYGIENA pormentesítő vállalat,

illetve a

valódi amerikai DUSTLESS kizárólagos eladási jogát Fehérmegye területére átvettem
Kováts Pál, Székesfejérvár, Nádor-utca.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci- körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplő készleteit**, „Millenium“ legújabb szerkezetű: **fűkaszálo-,
marokrakó- és kéveköti aratógépeit**, melyek fölönyei: *préselt aczélemmez-állvány, téghelyaczel-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető,
elpusztíthatlan szerkezet*, továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült
3, 3 1/2 és 4 löerejű **gőzcséplő-készleteit**. Sack-rendszerű, aczéllöntésű ekefővel ellátott **ekéit**, „Boni“-féle **kéttengelyű eketalajgát,**
járgányos cséplő-készleteit, szecskavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

FIGYELMEZTETÉS! Ezennel közhírré tesszük, hogy az összes ügynökeinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, akár utazó ügynökök, az eddig birt meghatalma-
zásokat f. évi január hó 31-ével megvontuk és azokat ezennel hatálytalanoknak nyilvánítjuk. Nevünkben és megbízásunkból tehát csakis azok járhatnak el, a kik 1900.
február hó 1-e után kelt és általunk aláírt megbízással bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbéli megbízás kiterjed. Nehogy a **közönség tévútra vezet-**
tessék és nehogy nevünkkel visszaélések történhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összeköttetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevünkben
eljár, írásbéli meghatalmazásának felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (szaját
házában).
Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalomak, cs. és kir. katonai intéző-
ségek, vasutak, ipari-bánya és gyári létesítmények, építési vál-
alatok, építőmesterek, egyaránt gyári és ingatlan tulaj-
donosok szállítójá. E homlokzat-festékek, melyek méssben rögzíthetők,
száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilóként 16 krtól
fölfelé szállítanak és a mi a festék tisztaságát illeti, azonos az
olajfestékekkel.

Mintakártya, egyaránt utasítás kiváratra ingyen és bérmentve küldetik.

Nyomatott Debreczeni Gyula könyvnyomdájában Székesfehérvárott, Iskola-u. 4. sz.